

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО - НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

ТОНКОГЛАС ІРИНА ВОЛОДИМИРІВНА

**«ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ
В БАНКАХ УКРАЇНИ»**

(на матеріалах АТ КБ «ПРИВАТБАНК»)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

АВТОРЕФЕРАТ

на здобуття освітнього ступеню «магістр»
за галуззю знань 07 «Управління та адміністрування»
за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійною програмою
«Облік і оподаткування»

Чернігів -2020

Випускною кваліфікаційною роботою є рукопис

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту,
Чернігівського національного технологічного університету Міністерства освіти
і науки України

Науковий керівник: к.е.н., доцент Сидоренко Олександр Олексійович,
Чернігівський національний технологічний університет

Рецензент: Левицька В.В., директор відділення «Преображенське» АТ КБ
Приватбанку, м. Чернігів

Захист відбудеться «19» травня 2020 р. о 09.00 год. на засіданні екзаменаційної
комісії у Чернігівському національному технологічному університеті

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту:
кандидат фіз.-матем. наук, доцент Юрченко Марина Євгеніївна

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Діяльність будь-яких суб'єктів господарювання, фізичних осіб та органів державної та місцевої влади в умовах нині діючого економічного середовища та розвитку економіки практично неможлива без залучення банківських установ, як посередників які забезпечують всі розрахунково-касові операції, є основними кредиторами тощо. З огляду на вказане великого значення набуває процес довіри всіх учасників ринку до банківської системи в цілому та окремого банку зокрема. Водночас, довіра до банку можлива лише за умови, якщо його ділова репутація та фінансова звітність будуть на високому рівні достовірності, повноти та правдивості.

Фінансова звітність може бути повною, правдивою, достовірною та неупередженою лише за умови високо-ефективної системи організації та ведення бухгалтерського обліку, що вказує на актуальність здійсненого нами дослідження.

В дослідження теоретико-методичних засад обліку господарських операцій банку, внесли вагомий внесок такі зарубіжні і українські вчені та практики: Азізова К.М., Бенько І. Д., Варцаба В. І., Владика Ю.П., Вознюк Г.Л., Гамкало О. Б., Ганін В. І., Демчук Н.І., Довгаль О.В., Єлисеєва О.К., Жукова В.В., Загородній А.Г., Зверяков М.І., Камінська М.Б., Касич А.О., Кириленко В. Б., Кіндрацька Л.М., Ключко Л.А., Коваленко В.В., Конвисарова Е.В., Коренева О. Г., Костюченко О.А., Криклій О.А., Кузьмінська О. Е., Лазебна І.Р., Лебідь О. В., Левченко І.А., Литвин Н.Б., Лучко М. Р., Маслак Н.Г., Машіко К. С., Мороз А.М., Нетета А.О., Підсосонна Я.Г., Пуховкіна М.Ф., Разборська О.О., Савлук М. І., Сергеева О.С., Скаско О., Слав'янська Н. Г., Смовженко Т.С., Соляр В. В., Спьяк Г., Степова Т.Г., Табачук Г.П., Фурсова В.А., Чмутова І. М., Чудовець В., Шалун І.М., Яковенко Я.Ю. та ін.

Незважаючи на значну кількість наукових досліджень та не применшуючи їх вагомість, слід зазначити, що нормативно-правове забезпечення обліку в банках постійно змінюється, що відповідно вказує на потребу у постійному

проведенні наукових досліджень щодо організації та ведення обліку господарських операцій банку.

Мета випускної кваліфікаційної роботи - вивчення теоретико-методичних та практичних засад системи обліку господарських операцій в банках України та аналіз результатів діяльності банку з метою розробки пропозиції щодо її удосконалення.

Об'єкт дослідження – процес обліку в банківських установах.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних, методичних та практичних засад обліку господарських операцій в досліджуваному банку.

Для досягнення поставленої мети у роботі поставлено та вирішено наступні **завдання**:

- дослідити загальні засади діяльності банків України та їх регулювання: сутність та види господарських операцій банку (банківської діяльності);
- узагальнити рівні нормативно-правового регулювання та забезпечення організації та ведення обліку в банках України;
- здійснити класифікацію господарських операцій банку для цілей обліку та аналізу;
- здійснити загальну характеристику, вивчити організаційну структуру та основні фінансово-економічні показники на прикладі досліджуваного банку;
- дослідити систему обліку в досліджуваному банку, на предмет її відповідності теоретико-методичним засадам обліку в банках України;
- здійснити аналіз господарських операцій, доходів, витрат та інших результатів діяльності банку;
- розробити пропозиції щодо удосконалення облікової політики банку та робочого плану рахунків досліджуваного банку;
- розробка пропозиції щодо удосконалення методичних засад обліку окремих господарських операцій в банках України.

Дослідження проводилось із використанням таких методів: методологічною базою дослідження є діалектичний метод пізнання дійсності, системний підхід у вивченні функціонування систем обліку банку. Методика дослідження ґрунтується на спостереженні, характеристиці економічних явищ, аналізі і синтезі, узагальненні та порівнянні отриманих результатів. При обчисленні та обробці інформації використані такі методи дослідження, як структурні та аналітичні групування, порівняння, прийоми відносних, абсолютних різниць, методи графічного зображення даних

Інформаційними джерелами для написання випускної кваліфікаційної роботи виступили наукові публікації вітчизняних та зарубіжних учених, міжнародні стандарти фінансової звітності, нормативно-правові документи Верховної Ради, Кабінету Міністрів, Правління НБУ, відомчі методичні вказівки, звіти за результатами роботи банку, публікації періодичних видань та матеріали наукових конференцій.

Практична цінність випускної кваліфікаційної роботи полягає в можливості використання в банках України запропонованих автором удосконалень, як на рівні досліджуваного банку, так і в інших банках України.

Апробація результатів дослідження: результати дослідження були висвітлені у міжнародних-науково-практичних конференціях: IV Міжнародної науково-практичної конференції. Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку (м. Чернігів, 27 листопада 2018 р.); Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку : V Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 27 листопада 2019 р.); XVI міжнародній науково-практичній конференції «Вплив обліку та фінансів на розвиток економічних процесів в умовах діджиталізації: соціально-економічні та інформаційно-правові аспекти» (м. Чернігів, 23 Квітня 2020 р.)

Структура та обсяг роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Основний

зміст викладений на 78 сторінках, робота містить 13 таблиць, 16 рисунків, список використаних джерел з 80 найменувань та 3 додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У **вступі** наведена актуальність теми випускної кваліфікаційної роботи, висвітлені мета та завдання, об'єкт та предмет, методи, що були використані при написанні роботи, джерела інформації та практична цінність роботи.

У першому розділі **«Теоретико-методологічні засади організації обліку та аналізу господарських операцій банків України»** досліджено загальні засади діяльності банків України та її регулювання, сутність та види господарських операцій банку (банківської діяльності). Зокрема під банківськими операціями ми вважаємо слід розуміти сукупність операцій різних видів щодо грошей та інших фінансових інструментів, що підпорядковані досягненню єдиної мети – використанню грошей з метою отримання прибутку.

Узагальнено види банківських, фінансових та інших видів послуг що можуть надаватись банками України.

Встановлено, що державне регулювання ринку банківських послуг здійснює Національний банк України відповідно до Закону України «Про Національний банк України» у формі адміністративного та індикативного регулювання.

В результаті проведеного дослідження було виділено рівні нормативно-правового регулювання та забезпечення організації та ведення бухгалтерського обліку в банках України (рис. 1.), як основи для подальших досліджень щодо відповідності методологічним засадам нормативно-правового забезпечення обліку в банках України результатів їх діяльності.

З метою удосконалення методики обліку господарських операцій в банках України у роботі було розроблено класифікацію господарських операцій банків України, як об'єктів обліку (рис. 2) та класифікацію кредитів банку, як об'єктів обліку (рис. 3).

Рис. 1 – Рівні нормативно-правового забезпечення банківської діяльності банків України

Види господарських операцій банку, як об'єктів обліку

Банківські послуги

Залучення депозитів від:

- 1) **НБУ:** - на вимогу, рах. 1300; - строкові, рах. 1334;
- 2) **Банків:** - на вимогу, рах. 1600; - овернайт, рах. 1610; - строкові, рах. 1613;
- 3) **Коштів бюджетів і позабюджетних фондів:** - на вимогу та строкові, групи рах. 251, 254, 256, 257;
- 4) **Установи, що утримуються з бюджетів:** - на вимогу та строкові групи рах. 252, 253, 255;
- 5) **Небанківських фінансових установ:** - на вимогу, рах. 2650; - строкові, рах. 2651;
- 6) **Фізичних осіб:** - на вимогу, рах. 2620; - строкові, рах. 2630;
- 7) **Суб'єктів господарювання:** - на вимогу, рах. 2600; - строкові, рах. 2610.
- 8) **Випуску ощадних (депозитних) сертифікатів:** - групи рах. 332-333.

Відкриття та ведення поточних рахунків клієнтів та рахунків ескроу:

- 1) **НБУ:** - на вимогу, рах. 1300; - ескроу, рах. 1302;
- 2) **Банків:** - на вимогу, рах. 1600; - ескроу, рах. 1602;
- 3) **Коштів бюджетів і позабюджетних фондів:** - на вимогу, групи рах. 251, 254, 256, 257; 4) **Установи, що утримуються з бюджетів:** - на вимогу групи рах. 252, 253, 255;
- 5) **Небанківс. фін. установ:** - на вимогу, рах. 2650; - ескроу, рах. 2652;
- 6) **Фізичних осіб:** - на вимогу, рах. 2620; - ескроу, рах. 2622;
- 7) **Суб'єктів господарювання:** - на вимогу, рах. 2600; - ескроу, рах. 2602.

Розміщення залучених у вклади, коштів та банківських металів:

- 1) **Розміщення депозитів в:** - **НБУ** (- на вимогу, рах. 1200; - строкові, рах. 1212); - **банках** (- на вимогу, рах. 1500; - овернайт, рах. 1510; - строкові, рах. 1513).
- 2) **Видача кредитів:** - **суб'єктам господарювання**, розд. 20; - **органам влади**, розд. 21; - **фізичним особам**, розд. 22;
- 3) **Здійснення операцій на ринку цінних паперів:** - розд. 31-32;
- 4) **Надання гарантій і поручительства та інших зобов'язань від третіх осіб, які передбачають їх виконання у грошовій формі** – рах. 9000;
- 5) **Факторинг із суб'єктами господарювання**, рах. 2030, 2042, 2330, 2331, 2393, 9800; 6) **Лізинг** – рах. 2340.

Інша діяльність банку.

- 1) **інвестицій**, групи 341, 342, 410, 420, 431, 432, 443, 453;
- 2) **випуску власних цінних паперів** – розділ 33;
- 3) **випуску, розповсюдження та проведення лотерей** – рах. 2805, 2905 та 9812;
- 4) **зберігання цінностей (у тому числі щодо обліку і зберігання цінних паперів та інших коштовностей, конфіскованих (заарештованих) на користь держави та/або визнаних безхазяйними) або надання в майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа** – групи 970 та рах. 6395 ;
- 5) **інкасації коштів та перевезення валютних цінностей** – рах. 2606, 2807, 2907, 7391;
- 6) **ведення реєстрів власників іменних цінних паперів (крім власних акцій)** – рах. 6399;
- 7) **надання консультаційних та інформаційних послуг щодо банківських та інших фінансових послуг** – рах. 6396.

Фінансові послуги:

- 1) **випуск платіжних документів, платіжних карток, дорожніх чеків та/або їх обслуговування, кліринг;**
- 2) **довірче управління фінансовими активами;**
- 3) **торгівля валютними цінностями;**
- 4) **професійна діяльність на ринку цінних паперів, що підлягає ліцензуванню;**
- 5) **операції з іпотечними активами з метою емісії іпотечних цінних паперів;**
- 14) **інші фінансові послуги, що надаються відповідно до Закону України "Про банки і банківську діяльність".**

Джерело: власна розробка автора.

Рис. 2 – Класифікація господарських операцій банку, як об'єктів обліку

Класифікація банківських кредитів, як об'єктів обліку

Кредити, що надані суб'єктам господарювання, які обліковуються за:

1) амортизованою собівартістю:

- 2010 Кредити, що надані за операціями репо;
- 2020 Кредити, що надані за врахованими векселями;
- 2040 П(С)З кредити за операціями репо;
- 2041 П(С)З кредити, що надані за врахованими векселями;
- 2043 П(С)З кредити в поточну діяльність;
- 2044 П(С)З кредити за фінансовим лізингом (орендою);
- 2045 П(С)З іпотечні кредити;
- 2063 Кредити в поточну діяльність;
- 2071 Фінансовий лізинг (оренда);
- 2083 Іпотечні кредити.

2) справедливою вартістю через інший сукупний дохід:

- 2301 П(С)З кредити в поточну діяльність;
- 2303 Кредити в поточну діяльність;
- 2310 Кредити, що надані за операціями репо;
- 2311 П(С)З кредити, що надані за операціями репо.
- 2320 Кредити, що надані за врахованими векселями;
- 2321 П(С)З кредити, що надані за врахованими векселями.
- 2340 Фінансовий лізинг (оренда);
- 2341 П(С)З кредити за фінансовим лізингом;
- 2351 П(С)З іпотечні кредити;
- 2353 Іпотечні кредити.

3) справедливою вартістю через прибутки/збитки:

- 2390 Кредити в поточну діяльність;
- 2391 Кредити за операціями репо;
- 2392 Кредити, що надані за врахованими векселями;
- 2394 Фінансовий лізинг (оренда);
- 2395 Іпотечні кредити.

Кредити, що надані органам державної влади (ОДВ) та органам місцевого самоврядування (ОМС), які обліковуються за:

1) амортизованою собівартістю:

- 2103 Кредити, що надані ОДВ;
- 2113 Кредити, що надані ОМС;
- 2123 Іпотечні кредити, що надані ОДВ;
- 2133 Іпотечні кредити, що надані ОМС;
- 2140 П(С)З кредити, що надані ОДВ;
- 2141 П(С)З кредити, що надані ОМС;
- 2142 П(С)З іпотечні кредити, що надані ОДВ;
- 2143 П(С)З іпотечні кредити, що надані ОМС.

2) справедливою вартістю через інший сукупний дохід:

- 2360 Кредити, що надані ОДВ;
- 2361 П(С)З кредити, що надані ОДВ;
- 2362 Іпотечні кредити, що надані ОДВ;
- 2363 П(С)З іпотечні кредити, що надані ОДВ;
- 2370 Кредити, що надані ОМС;
- 2371 П(С)З кредити, що надані ОМС;
- 2372 Іпотечні кредити, що надані ОМС;
- 2373 П(С)З іпотечні кредити, що надані ОМС.

3) справедливою вартістю через прибутки/збитки:

- 2380 Кредити, що надані ОДВ;
- 2381 Кредити, що надані ОМС;
- 2382 Іпотечні кредити, що надані ОДВ;
- 2383 Іпотечні кредити, що надані ОМС.

Кредити, що надані фізичним особам, які обліковуються за:

1) амортизованою собівартістю:

- 2203 Кредити на поточні потреби;
- 2211 Фінансовий лізинг;
- 2220 Кредити, що надані за врахованими векселями;
- 2233 Іпотечні кредити;
- 2240 П(С)З кредити на поточні потреби;
- 2241 П(С)З кредити за фінансовим лізингом (орендою);
- 2242 П(С)З кредити, що надані за врахованими векселями;
- 2243 П(С)З іпотечні кредити.

2) справедливою вартістю через інший сукупний дохід:

- 2401 П(С)З кредити на поточні потреби;
- 2403 Кредити на поточні потреби;
- 2410 Фінансовий лізинг (оренда);
- 2411 П(С)З кредити за фінансовим лізингом (орендою);
- 2420 Кредити, що надані за врахованими векселями;
- 2421 П(С)З кредити, що надані за врахованими векселями;
- 2431 П(С)З іпотечні кредити
- 2433 Іпотечні кредити.

3) справедливою вартістю через прибутки/збитки:

- 2450 Кредити на поточні потреби;
- 2451 Фінансовий лізинг (оренда);
- 2452 Кредити, що надані за врахованими векселями;
- 2453 Іпотечні кредити.

Примітка: П(С)З - Придбані (створені) знецінені.
Джерело: власна розробка автора

Рис. 3 – Класифікація банківських кредитів, як об'єктів обліку

Використання запропонованих класифікації дозволить зменшити трудомісткість виконання облікових процедур та підвищить рівень достовірності фінансової звітності банків України.

Другий розділ роботи **«Характеристика системи обліку банку та аналіз результатів його діяльності»** присвячено здійсненню загальної характеристики, вивченню організаційної структури та фінансово-економічних показників на прикладі Акціонерного товариства комерційний банк “ПриватБанк” (далі - Банк), який є державним банком. Досліджуваний банк займає лідируючі позиції в Україні практично за всіма основними показниками, такими як активи, власний капітал, зобов’язання та прибутковість.

В роботі узагальнено види дозволених ліцензіями банківських операцій досліджуваного банку.

Органами управління Банку є: 1) вищий орган управління Банку; 2) наглядова рада Банку; 3) правління Банку, компетенції яких досліджено в роботі.

Здійснено аналіз активів, зобов’язань та фінансово-економічних показників діяльності банку, розміру і структури доходів, витрат, залучених депозитів та виданих кредитів.

В результаті аналізу виявлено, що діяльність банку є прибутковою. Прибуток з року в рік має динаміку до зростання, при цьому основними факторами такого впливу є значне зростання процентних та комісійних доходів за відносної стійкості аналогічних витрат.

Банк постійно оновлює та розширює свою матеріально-технічну базу, не зважаючи на зменшення кількості відділень у досліджуваних роках, кількість працівників збільшується, зростає їх заробітна плата, що відповідно мотивує останніх до залучення все більшої кількості клієнтів. Так, спостерігається позитивна динаміка щодо зростання кількості клієнтів, як серед юридичних осіб, приватних підприємців, так і фізичних осіб, що не в останню чергу пов’язано зі значною сіттю відділень, банкоматів, терміналів самообслуговування та онлайн можливостей для клієнтів завдяки впровадженню банком найновітніших інноваційних технологій в сфері банківського обслуговування.

В результаті дослідження системи організації та обліку господарських операцій в банку було встановлено, що: форма обліку – автоматизована; Облік ведеться централізованим обліковим апаратом; кожний співробітник виконує свої обов'язки відповідно до посадової інструкції.

Аналіз структури та змісту облікової політики банку дає змогу зробити висновок про те, що в цілому вона відповідає загальноствановленим методологічним засадам обліку, проте окремі елементи облікової політики потребують удосконалення.

У третьому розділі роботи **«Удосконалення системи обліку банку та методичних засад обліку та складання звітності банків України»** запропоновані заходи із вдосконалення системи бухгалтерського обліку та як на рівні досліджуваного банку, так й на методологічному рівні. Так, на рівні досліджуваного банку значну увагу приділено питанням удосконалення наказу про облікову політику та робочого плану рахунків.

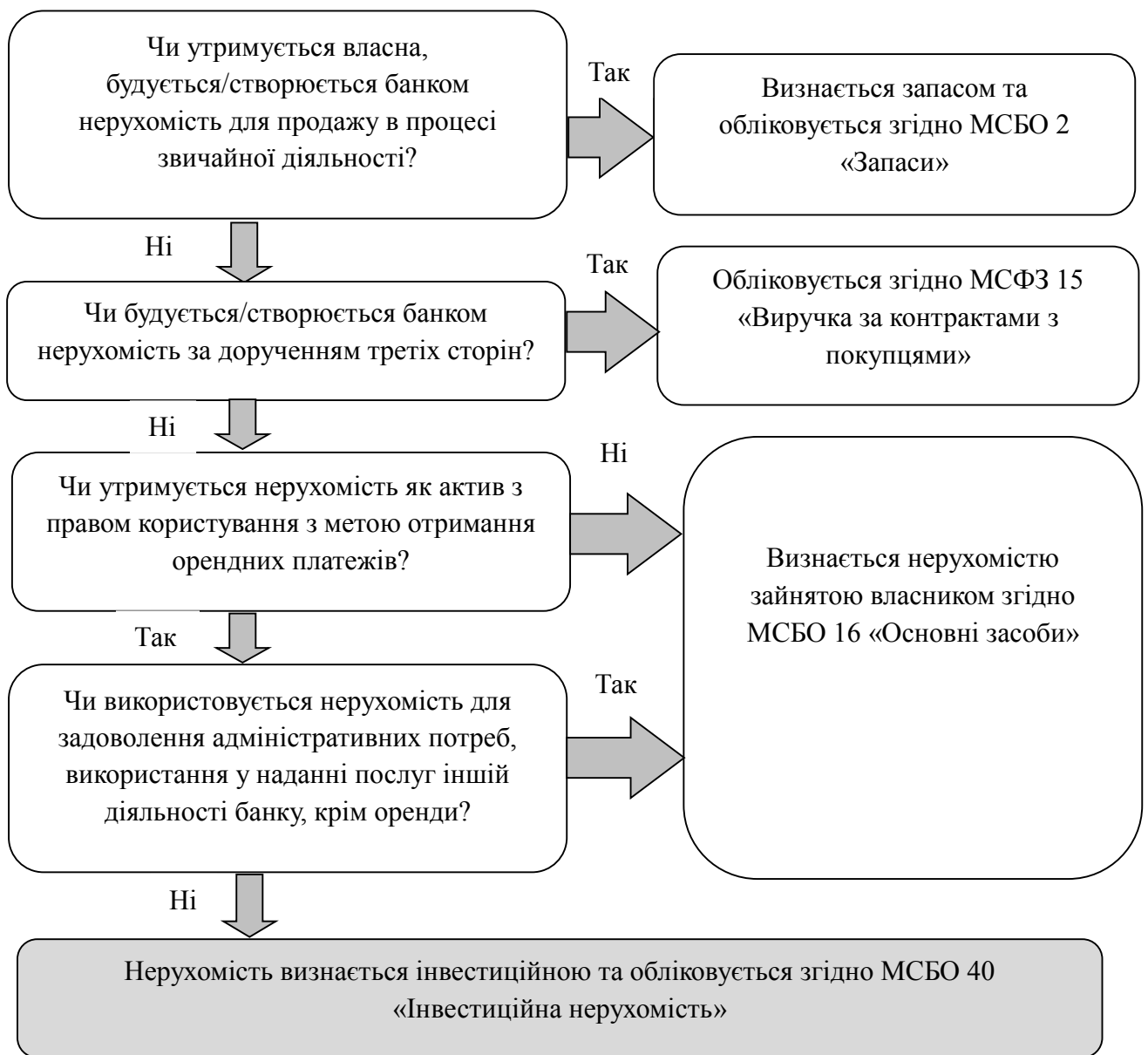
За результатами дослідження було запропоновано наступні удосконалення:

Рекомендовано внести зміни в облікову політику банку в частині визначення поняття «Інвестиційна нерухомість», відповідно до оновленого МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість»;

Розроблено дерево прийняття рішення щодо визнання нерухомості у складі інвестиційної нерухомості рис. 4.

Запропоновано впровадити метод прискореного зменшення амортизації для комп'ютерів, іншої електронно-обчислювальної техніки та інноваційних технологій банку, які відображені у складі нематеріальних активів та обґрунтовано необхідність внесення змін стосовно групування та строків амортизації основних засобів.

Запропоновано перейти на нову модель обліку операційної оренди, шляхом визнання активів отриманих за договором операційної оренди у складі активів з правом користування, як це вимагає МСФЗ 16 «Оренда».

Джерело: власна розробка автора

Рис. 4 – Дерево прийняття рішень щодо визнання нерухомості у складі інвестиційної нерухомості

Обґрунтовано доцільність доповнення наказу про облікову політику порядком дії у разі неможливості вчасно продати необоротний актив, утримуваний для продажу.

Запропоновано використовувати 8 клас рахунків для організації та ведення управлінського обліку у розрізі активів, зобов'язань, капіталу, доходів та витрат з використанням 8 класу рахунків, щодо сегментів діяльності банку, а саме:

Роздрібна банківська діяльність; Корпоративна банківська діяльність; Інвестиційна банківська діяльність; Казначейські банківські операції.

З метою удосконалення діючої нормативно-правової бази в сфері обліку в банках України в роботі розроблено методику відображення операцій з придбання банками України основних засобів, які одночасно використовують в оподатковуваних та неоподатковуваних операціях, на рахунках обліку з урахуванням діючих норм бухгалтерського та податкового законодавства України.

Удосконалено методичні засади обліку необоротних активів утримуваних для розподілу власникам, шляхом рекомендації внесення змін до окремих нормативно-правових актів в сфері бухгалтерського обліку в банках України у зв'язку зі змінами МСФЗ. Зокрема плану рахунків банків та інструкції про його застосування.

ВИСНОВКИ

Результатом дослідження є теоретичне узагальнення та методичні рекомендації щодо удосконалення обліку господарських операцій в банках України, як основи забезпечення формування повної, правдивої, достовірної та неупередженої інформації для прийняття рішень. Проведені дослідження дозволили сформулювати наступні висновки і пропозиції.

1) У нормативній базі України не розкривається сутність поняття банківські операції. У зв'язку з цим, в роботі було досліджено думки інших вчених та зроблено висновок, що під банківськими операціями слід розуміти сукупність операцій різних видів щодо грошей та інших фінансових інструментів, що підпорядковані досягненню єдиної мети – використанню грошей з метою отримання прибутку, та узагальнено види банківських, фінансових та інших видів послуг що можуть надаватись банками України.

2) Державне регулювання ринку банківських послуг здійснює Національний банк України з урахуванням та відповідно до Закону України

«Про Національний банк України» у формі адміністративного та індикативного регулювання та виділено рівні нормативно-правового регулювання та забезпечення організації та ведення бухгалтерського обліку в банках України (рис. 1), як основи для подальших досліджень щодо відповідності методологічним засадам нормативно-правового забезпечення обліку в досліджуваному банку.

3) З метою з'ясування сутності господарських операцій банків України та забезпечення потреб обліку в роботі було удосконалено класифікацію господарських операцій банків України, як об'єктів обліку (рис. 2) та класифікацію кредитів банку, як об'єктів обліку (рис. 3).

4) Досліджуваний банк займає лідируючі позиції в Україні практично за всіма основними показниками, такими як активи, власний капітал, зобов'язання та прибутковість.

Органами управління Банку є: 1) вищий орган управління Банку; 2) наглядова рада Банку; 3) правління Банку, компетенції яких досліджено в роботі.

Здійснено аналіз активів, зобов'язань та фінансово-економічних показників діяльності банку, розміру і структури доходів, витрат, залучених депозитів та виданих кредитів. В результаті аналізу виявлено, що діяльність банку є прибутковою.

Банк постійно оновлює та розширює свою матеріально-технічну базу, не зважаючи на зменшення кількості відділень у досліджуваних роках, кількість працівників збільшується, зростає їх заробітна плата, що відповідно мотивує останніх до залучення все більшої кількості клієнтів. Так, спостерігається позитивна динаміка щодо зростання кількості клієнтів, як серед юридичних осіб, приватних підприємців, так і фізичних осіб, що не в останню чергу пов'язано зі значною сіттю відділень, банкоматів, терміналів самообслуговування та онлайн можливостей для клієнтів завдяки впровадженню банком найновітніших інноваційних технологій в сфері банківського обслуговування.

5) В роботі було розглянуто основні елементи організації бухгалтерського обліку в досліджуваному банку. В результаті дослідження системи обліку банку було виявлено, що:

- облік ведеться бухгалтерською службою, яка веде централізовано облік по всім структурним підрозділам банку за автоматизованою формою, з використанням спеціально розроблених для банку видів програм;

- банк має затверджений наказ про облікову політику, в якому недостатньо розкрито окремі питання обліку;

- банк має затверджений робочий план аналітичних рахунків..

б) В результаті проведено аналізу господарських операцій, доходів, витрат та інших результатів діяльності банку можна стверджувати, що банк є фінансово стійким та прибутковим.

Провівши аналіз структури та динаміки депозитів залучених банком у фізичних осіб на звітну дату у 2018-2019 роках, можна зробити висновки, що сума депозитів зростає, проте є незначне зменшення суми депозитів у іноземній валюті, що частково можна пов'язати із нестабільністю валютного курсу та різким падінням ставок за депозитами в іноземній валюті. Фізичні особи мають глибоку довіру до банку, про що свідчать розміри депозитів на суми від 200 тис. грн до 500 тис. грн та понад 500 тис. грн, при тому що рахунок фонду гарантування вкладів покривається лише сума у 200 тис. грн. Так, у 2019 році відсоток можливого покриття залучених депозитів за рахунок фонду гарантування вкладів склав 73 %.

Поряд з цим, відстежується збільшення розміру виданих кредитів у 2019 році у порівнянні з 2018 роком за всіма їх видами, при цьому найбільші темпи зростання прослідковуються за кредитами наданими юридичним особам, суб'єктам малого та середнього бізнесу та фізичним особам за іпотечними кредитами. Також, слід відмітити зростання у 2-3 рази розмірів виданих кредитів за операціями фінансового лізингу.

7) В результаті дослідження було розроблено комплекс пропозицій теоретичного та практичного характеру з удосконалення обліку в банках України.

АНОТАЦІЯ

Тонкоглас І.В. «Організація обліку та аналіз господарських операцій в банках України» (на матеріалах АТ КБ «ПРИВАТБАНК»)

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування. – Чернігівський національний технологічний університет. – Чернігів, 2020.

Мета випускної кваліфікаційної роботи - вивчення теоретико-методичних та практичних засад системи обліку господарських операцій в банках України та аналіз результатів діяльності банку з метою розробки пропозиції щодо її удосконалення.

У першому розділі випускної кваліфікаційної роботи досліджується економічна сутність поняття банківські операції. Здійснено класифікацію господарських операцій банку для потреб обліку. Узагальнено основні нормативно-правові документи, які мають вплив на діяльність та облік в банках України.

У другому розділі роботи здійснена фінансово-економічна характеристика діяльності банку та аналіз існуючої системи бухгалтерського обліку, досліджено особливості обліку в банківських установах та здійснено аналіз результатів господарських операції банку.

У третьому розділі випускної кваліфікаційної роботи запропоновані заходи із вдосконалення системи бухгалтерського обліку, зокрема обґрунтовано доцільність внесення значних доповнень до наказу про облікову політику банку, робочого плану рахунків, а також наведені пропозиції щодо удосконалення існуючого нормативно-правового забезпечення обліку в банках України.

Ключові слова: банк, господарська операція, банківська діяльність, облік, аналіз, доходи, витрати, системи обліку.